No 1888

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

1853

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5,00; voor de buitensteden ƒ 6,00; franko door het geheele Rijk.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

MAANDAG, 11 JULIJ.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen ƒ 1,00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 9 Julij.

[illegible] is een uitvloeisel van art. 1: »Vreemdelingen worden tot het bedienen van openbare godsdienst niet toegelaten, dan na daartoe onze toestemming te hebben verkregen." Wij gelooven, dat men de heele wereld zal kunnen rondreizen, zonder ergens eene dergelijke en bedilzuchtige bepaling te ontmoeten. Noch onder den knoet van den Rus, noch den yagatan van den Turk zal iets dergelijks worden aangetroffen. Misschien zou het mogelijk kunnen zijn, dat in China dusdanige godsdienst-vrijheid werd aangetroffen. Maar dat zal dan ook slechts alleen in China zijn. Is er welligt de regering op uit, om met der daad en in waarheid Nederland tot een Europeesch China te maken, opdat het veldwinnend spreekwoord, dat de Nederlanders eene soort van Chineezen zijn, al meer en meer zoude worden bewaarheid? Wij weten 't niet. Intusschen dit staat vast, dat eene wetsbepaling als die van art. 3, niet dan van een ondankbaar nageslacht kan komen. Immers is het Protestantismus niet in Nederland ingevoerd door vreemdelingen? Als Filips II, in plaats van een wreeden hertog van Alva, een sluwen minister van Hall naast zich hadde gehad, dan zou eene *monsterwet* de plaats hebben ingenomen van de Spaansche soldaten, en met een troepje grensbeambten en politieagenten hadde hij het Protestantismus op de grenzen van Nederland staande gehouden.

Maar een ondankbaar nageslacht tracht de vrijheden, waarvoor de vaderen hebben gestreden, te vergeten, en als het zich heden ten dage op dien strijd der vaderen beroept, dan is het dikwijls slechts om, in de plaats der vrijheid, eene despotieke overheersching in te voeren. Art. 3 heeft geene andere waarde. Het is zuiver despotismus, waarbij de Staat willekeurig beschikt over de bediening der godsdienst, zij die bediening ook de allerheiligste en de meest spiritueele. — Voor de Katholieken is de bepaling van art. 3 ondragelijk. In onze dagen, die het reizen zoo gemakkelijk hebben gemaakt, wordt ons land ook door bedienaren der godsdienst veelvuldig bezocht. En nu zal aan een ons land bezoekend vreemd priester het lezen der H. Mis moeten worden ontzegd! Dat is schier onmogelijk. Daarenboven waar gaat dat heen? Tot allerlei verwikkelingen met de vreemde diplomatie. Of denkt men, dat ons gouvernement een Engelsch, Fransch of Duitsch priester of predikant zoo maar achter [illegible] kan plakken, als hij goedvindt hier godsdienstoefening te houden zonder verlof van ons gouvernement? Wij zouden het wel eens willen aanzien, hoe in dergelijk geval de heer van Hall zou huishouden met zijn vriend den Franschen gezant, of nog liever met den met hem niet bijzonder bevrienden afgevaardigde van het kabinet, waarin Lord Palmerston zit? Het art. 3, gelijk het daar ligt, is onuitvoerbaar en kan slechts dienen tot een wapen van willekeur, om in tijden van [illegible] onregt te doen aan dezen [illegible] ten dienste van tyrannieke partijzucht. [illegible] art. 4 en 5 zijn zoo onnoodig, belagchelijk, men [illegible] te kennen, dat of het ministerie onzinnig, of het volk, waaraan men daarmee wenscht te behagen, verbazend onwetend zijn moet.

Art. 7 geeft eene omschrijving van art. 147 der Grondwet. Waarom? Zou welligt de Grondwet hebben opgehouden van kracht te zijn sinds de heer van Hall regeert? Het schijnt wel. Waarom wordt zij heden in zoo vele artikelen dezer voordragt op zij geschoven? En hier integendeel art. 167 van kracht verklaard?

Men behoeft zich dan ook, nadat wij art. 1 hebben gezien, niet te verwonderen over den inhoud van art. 6, dat wel een uitvloeisel is van art. 1, maar waarbij tevens is gevoegd, wat in onze Grondwet niet erkend is, eene terugwerkende kracht, om te niet te doen wat niet slechts wettelijk, maar zelf wettig is geschied. Maar dat art. 6 vereischt wel een afzonderlijk artikel, en wij bespreken 't in een volgend Nommer.

Zoo het nuttig is aanteekening te houden van enkele der meeste treffende beschouwingen, waartoe de wet van vrijheid en gelijke bescherming aan de meest invloedhebbende organen der publieke opinie aanleiding geeft, niet minder nuttig is het op de argumenten te letten, welke, ter verdediging van die fraaije wet, vernomen worden van de zijde der meer of min ministerieel gekleurde pers.

»Op de *argumenten*, zeiden wij, die van die zijde vernomen worden." Wij hebben op dit oogenblik voor ons liggen vier, verschillend genuanceerde, ministerieele organen, de *Amsterdamsche Courant*, de *Waakzaamheid*, het *Kronijkske* en de *Kerkelijke Courant*. Met de meeste aandacht hebben wij gelezen wat zij over het wetsontwerp te zeggen hadden; aan de oude *Amsterdamsche* vooral, als aan het bijzonder geprivilegieerd blad van den prezident-minister, hebben wij gemeend eene herhaalde lezing en herlezing te moeten wijden. Hoe wij echter onze oogen blind hebben zitten turen, het is ons niet mogen gelukken, in al het geschrijf dier ijverige van-Hallianen ook maar één argument of iets dat naar een argument zweemde, te ontmoeten. Aan groote woorden, het spreekt van zelf, is daarin geen gebrek; aan stellige verzekeringen en even stoute ontkenningen evenmin — verzekeringen en ontkenningen, zoo kras, dat ge van verbazing opspringt van uw stoel. Maar hebt gij de onbescheidenheid de gronden te willen kennen, waarop die bladen het regt meenen te hebben zóó te mogen spreken als zij doen, dan hebben zij niets te antwoorden, dan keeren zij u den rug toe, en dan zijt ge in het onaangename geval van hen op hun woord te moeten gelooven, of van hen te moeten laten staan.

Het is dan ook wel onmogelijk met die bladen eene geregelde diskussie te openen over de wet van vrijheid en gelijke bescherming, door hen, niet verdedigd, maar slechts met exklamatien en op deklamatorischen toon toegejuicht — bij gebrek, vermoedelijk, van eenig fatsoenlijk argument. Wil men derhalve *nota* nemen van wat zoo al ten voordeele der wet in het midden wordt gebragt, dan heeft men zich niet te vermoeijen met het ontleden van argumenten, maar mag men zich bepalen tot het refereeren der jubelkreten, welke door de »tot in den dood getrouwe" van-Hallianen aangeheven worden.

Ziehier enkele strofen uit den lierzang van de oude *Amsterdamsche*:

»Uit Rome wordt ons vaderland bedreigd met een strijd; ons vaderland is uit Rome een handschoen toegeworpen. Voorwaarts derhalve tegen Rome!

»De Nederlandsche regering sta aan de spits van het strijdvoerend leger; haar wapen zij de wet: geen edeler en loyaler wapen dan dit. Dit wapen toch is niet slechts tegen Rome, maar daarenboven tegen hare eigene strijdgenooten gerigt (!!!)!

»Zoo zal Rome, met alle andere kerkgenootschappen, bedwongen en gefnuikt worden! Zoo zal de ware *gelijkheid* zegevieren! Zoo zal, ook in de hitte van den kampstrijd, de Grondwet worden gehandhaafd! Alle kerkgenootschappen, zelfs zij die met hem strijden, zullen [illegible] en [illegible] dezen rugwaarts [illegible] naar willekeur en leefden zij in onzekerheid. Dat is uit. Voortaan zullen zij zich niet mogen bewegen dan in het hun opgelegde gareel, waarin zij, overigens, vrij, volkomen vrij zijn!

»Maar, zacht, mijne Muze, maar zacht! Hoe kunt gij de vrijheid bezingen! Alsof zij ons niet reeds leeds genoeg berokkend had! Bedenk, bedenk, dat een ijzeren gareel naauwelijks voldoende is om haar in bedwang te houden. Zwijg dan van vrijheid, en bezing liever op wegslependen toon, welke weldadige middelen, ter volkomene vestiging der gelijkheid, aangewend moeten worden!

»Bezing die wetten, welke wij van eene regering, zoo vaderlijk als de onze, mogen verwachten, de wetten ter beperking van de kerkelijke liefdadigheid, van het vrije beheer der kerkelijke finantien en der kerkengoederen. De heerschappij over de godsdienstige vrijheid is immers der regering niet genoeg: ook van de fondsen der kerkelijke liefdadigheid, ook over de kerkelijke finantien en de kerken-goederen moet zij meesteres zijn. Want dan eerst, wanneer de vrijheid in hoeijen geslagen en alle vrije beschikking over hare finantieele middelen haar ontnomen zal zijn, dan zal de [illegible] eerst volkomen voltrokken zijn; dan eerst zal de Staat als eenige oppergebieder kunnen heerschen, en dan eerst zal Nederland gelukkig wezen!

»Ja, gelukkig, driewerf dan gelukkig, ons dierbaar Nederland! Geene willekeur dan meer, geene ongelijkmatigheid, geene onregelmatigheid: de kerkgenootschappen zullen dan weten, waaraan zich te houden, om hunne bedienaars niet ter strafplaats verwezen te zien! Bijna gansch Europa zal Nederland benijden; Noord-Amerika alleen zal in het wijsheid van staatsinrigting overtreffen!

»Voorwaarts dan, nog eens, voorwaarts dan tegen Rome! Het wapen zij de wet! Geen edeler en loyaler wapen dan dit; want dit wapen zal den doodsteek geven aan tegenstander en bondgenoot!"

Aldus zingt de oude *Amsterdamsche*, in welker lyrische ontboezeming wij alleen getracht hebben eenige meerdere orde te brengen, zonder echter in het minste aan den daarin heerschenden geest te schaden. Wij vragen het, of tegenover zoodanige geestvervoering eenige diskussie van ons mag verwacht worden? Trouwens, zou zij wel doelmatig zijn? Kan door ons iets scherpers tegen de wet van vrijheid en gelijke bescherming aangevoerd worden, dan wat, te harer aanprijzing, door de oude *Amsterdamsche*, in dichterlijke verrukking gezongen wordt?

Wat hare drie andere opgenoemde strijdgenooten betreft — daarover in een volgend Nommer.

In het Maas-Waalsche wordt onderstaand verzoekschrift, zoo meldt men ons, van dorp tot dorp met handteekeningen gevuld door kiezers en gegoede ingezetenen:

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

»Mijne Heeren!

»Ofschoon met leedwezen gebruik makende van een regt, hun bij de Grondwet verleend, wenden de ondergeteekenden, allen *kiezers* ingezetenen van Nederland, verschillende begrippen toegedaan, zich tot de hoogste vertegenwoordiging des lands, tot U, mijne Heeren! om door uwe tusschenkomst een gevaar afgewend te zien, hetwelk, naar hunne meening, een der heiligste regten bedreigt, en de rust van het dierbaar Vaderland op het spel zet.

»Het »*Ontwerp van wet, regelende het toezigt op de onderscheidene Kerkgenootschappen*" dezer dagen uwer overweging aangeboden, is, huns inziens, dit dreigend gevaar; daarin zien zij eene afwijking van het beginsel, hetwelk de Grondwet, het palladium der volksregten en vrijheden, huldigt; n. h. dat de godsdienst en de uitoefening derzelve zijn vrij en onafhankelijk van den Staat, dat hare bedienaren ongerept [illegible] wereldlijk gezag gehandhaafd en [illegible] lige funktien uitoefenen. [illegible] onverhoopt *Wet*, dan toch worden die bedienaren in het alternatief gebragt te kiezen tusschen het volbrengen hunner geestelijke pligten, de onderwerping aan hunne kerkelijke overheid of..... kerkerstraf.

»De ondergeteekenden vreezen, Mijne Heeren! dat dit ontwerp ten nadeele der geestelijke en materieele belangen des geliefden Vaderlands vroeg of laat verdeeldheid tusschen de zonen van denzelfden bodem doe ontstaan, godsdiensthaat en beroering kweeke, en de eerste stap zij op den weg der vernietiging van alle volksvrijheden en alzoo den ondergang van het gemeenschappelijke Vaderland voorbereide.

»Zij wenden zich derhalve met vertrouwen tot U, Mijne Heeren! als de bewaarders en handhavers onzer vrijheden, met de eerbiedige, kalme, maar ernstige bede:

»Verwerpt, Mijne Heeren! het U aangeboden wetsontwerp, behoedt Nederland daardoor voor een wissen ondergang, en bevordert zoo doende nog tijdig het herstel van eendragt, orde, rust en welvaart."

De *Grondwet* van gisteren bespreekt de [illegible]

van den raad van ministers in zake der *monsterwet*. Het artikel is kurieus. De *monsterwet* is namelijk onderteekend door den heer van Hall namens den *raad van ministers*. Nu onderzoekt de *Grondwet* hoe talrijk de raad van ministers kan geweest zijn? En hij bevindt:

1°. Dat daarbij niet behoort de heer Donker Curtius, die als tijdelijke president van den raad van ministers ten jare 1848 heeft verklaard, dat de Grondwet slechts een repressief geen preventief waken gedoogt.

2°. Dat ook de heer Lightenvelt daar aan vreemd is; hetgeen wij zelfs onnoodig achten te bewijzen.

3°. Dat de heeren Pahud, Enslie en Forstner van Dambenoy daaraan geen deel hebben kunnen nemen; blijkens de verklaring aan den Koning, die zij op den 16 April hebben geteekend.

4°. Dat ook de heer van Doorn ten deze niet homogeen kan zijn, wordt afgeleid uit zijne redevoering op den 18 April als lid der vorige Kamer uitgesproken.

Alzoo blijven er:

5° Slechts twee ministers overig, te weten de heeren van Reenen en van Hall, die omtrent de monsterwet homogeen kunnen zijn.

Na dit te hebben gekonstateerd besluit de *Grondwet* met de volgende aanmerking:

»Gewigtiger dan welligt oppervlakkig schijnt, is het onderzoek naar de homogeniteit der Ministers over den inhoud en de strekking der aangeboden wet.

»Immers, wat volgt uit dat onderzoek?

»Dat van de *acht* ministers slechts *twee* zich kunnen verantwoordelijk stellen voor die wet,.... *wanneer namelijk*, gelijk men van Nederlandsche ministers het regt heeft te verwachten, *vroegere daden niet bezoedeld, woorden niet verloochend, handelingen niet ontkend worden.*

»Zijn echter inderdaad de acht ministers homogeen omtrent de wet: *niets anders* dan *deze* homogeniteit ware *noodig*, om de wet, uit het oogpunt van zedelijkheid en loyauteit, te veroordeelen."

De *Grondwet* insinueert herhaaldelijk, dat de anti-revolutionnaire partij omtrent de *monsterwet* is geraadpleegd voor dat die wet in de Kamer kwam. Heden schijnt zij te verzekeren, dat de monsterwet, ten gelieve der *anti-revolutionnairen* is gewijzigd, om hunne stemmen te winnen. Wat daarvan is weten wij niet. Wel is het opgemerkt, dat een lid der anti-revolutionnaire partij een afschrift der wet bezat, toen zij in de Kamer werd voorgedragen, en daarvan aan zijne niet anti-revolutionnaire omgeving voorlezing deed? — Zou de *Nederlander* ook in staat zijn omtrent het vermoeden van de *Grondwet* eenige inlichting te geven?

De *Ami de la Religion*, mededeelende het wetsontwerp-van Hall tegen de godsdienstvrijheid, laat het van de volgende woorden voorafgaan:

»Het Nederlandsche gouvernement is een verderfelijk pad ingeslagen. Meer en meer raakt het in verwarring. Even gelijk in zoo vele andere landen, zullen wij ook in Holland het despotismus van den Staat te velde zien trekken tegen de godsdienstvrijheid.

»Wij hebben thans den tekst dier befaamde wet van willekeur en onderdrukking voor ons liggen, waarmede de Katholieken worden bedreigd, van het oogenblik af, dat de Kerk, in overeenstemming met de Kroon en de Staten-Generaal, heeft gebruik gemaakt van hare regten, door de Grondwet plegtig verzekerd, om de Kerkregeling haar volkomen beslag te geven.

»Wij deelen het stuk, in weerwil van zijn uitgebreidheid, hier letterlijk mede. Wij komen nader op de bijzonderheden terug. Met een enkel woord echter karakteriseren wij heden het geheel. Het is een wet ter onderdrukking der *eerediensten* in 't algemeen en die der *Katholieken*, in 't bijzonder."

Men schrijft ons uit 's Hage:

»Het kan nuttig zijn, om de zonderlinge verschijnselen welke zich in deze bewogen dagen voordoen, niet onopgemerkt te laten voorbijgaan; niets moet aan de oplettendheid van het Ned. volk ontgaan.

»Ik zeg *zonderlinge verschijnselen*, en ik meen het punt dat ik behandelen wil, daaronder met volmaakt regt te mogen rangschikken.

»Het is u bekend, wat er eenigen tijd geleden voorviel in de gemeente Appeltern; toen aldaar, nadat jaren lang de katholieke bevolking onder de protestantsche heerschappij zuchtend was, eindelijk regt geschiedde en bij vergelijkend examen een katholiek dorpsonderwijzer benoemd werd. Dit feit scheen der minderheid van de bevolking van deze Maas- en Waalsche gemeente niet te bevallen. Zoo als men dat gewoon is te doen, zoo haast *er aan anderen regt geschiedt*, moest ook ditmaal de zaak worden verwrongen en aldus opgesmukt aan het Nederlandsch Protestantsch volk worden opgedischt, ten einde van hetzelve een aalmoes te vragen en te bewegen, om de bedreigde broeders met hun penningske ter hulpe te snellen.

»Op zich zelf genomen was daar niets tegen; in *het land der vrijheid*, had de protestantsche bevolking regt, om voor eigen kosten eene school op te rigten. Maar waar ik bepaald tegen opkomen moet, is dit: *de oorzaak* voor die afscheiding — daar zit de knoop.

»Jaren lang hebben we het thema hooren zingen, wat klagen toch de Katholieken, dat nergens in het land, ook daar meestal niet waar zij de overgroote meerderheid der bevolking uitmaken, katholieke onderwijzers benoemd worden? Ze hebben immers niets te vreezen: de onderwijzer geeft les in het lezen, schrijven en rekenen, en bij geval voegt hij er wat historie en geographie bij. Wat doet er dat nu toe of hij het katholieke of het protestantsche geloof belijdt? — Gezonde redenering gewis! en buitendien gestaafd door de ondervinding!!!

»Maar zoo haast als de kans op eene enkele plaats is gekeerd; zoo haast als de meerderheid der bevolking in eene kleine gemeente wakker wordt en goedvindt, om *een provisioneel* werkenden protestantschen onderwijzer, door een definitief benoemde katholieken schoolmeester te vervangen, dan is de redenering niet meer dezelfde, *nu* zegt men, moeten de kinderen gescheiden worden. Geen protestantsche lieve kleinen den katholieken meester toegevertrouwd.

»Wat denkt toch die alles vermogende, *alleen* regthebbende, en *alleen* uit 's lands kas puttende, protestantsche bevolking in het katholiek deel van Gelderland? Vermeent ze, dat de Grondwet alleen voor hen geschreven is? Ze zullen als ze het tegendeel niet gelooven, dan zeker door de koude realiteit wakker worden en begrijpen, dat men eenmaal de kinderjaren ontwassen, zich de luijers niet meer laat aanbinden.

»Dit voorop, en nu ter zake.

»Gewis zal het niemand in de gedachten komen, zoodra vorstelijke giften geschieden, de oorzaken en gevolgen daarvan na te vorschen; maar er doet zich hier een geval voor dat eenige beteekenis heeft.

»Dezen avond las ik in de dagbladen dat het Z. K. H. Prins Frederik behaagd heeft, een som groot ƒ250 te schenken, voor de oprigting eener protestantsche school te Appeltern; mij dunkt dit heeft iets te beduiden. Of meent men, dat het zonder gevolg zal blijven als op die wijze de kroon wordt gezet op handelingen, *afkeurenswaard* om de eenvoudige reden, dat de aanleiding tot het scheiden der te onderwijzen kinderen te Appeltern *niet bestaat*, en terwijl dit feit kennelijk alleen dienen moet om den katholieken onderwijzer en daarmede de katholieke bevolking van Appeltern te grieven? — Kwaad mag men niet met kwaad vergelden, maar zeker is het, dat de katholieke bevolking van het land, door deze lessen wijzer geworden, zal trachten de onderwijzers, die tot de protestantsche geloofsbelijdenis behooren, te verwijderen op die plaatsen, waar ze daartoe de magt bezitten, terwijl ze op de overige hunne kinderen op bijzondere scholen zullen doen onderwijzen.

»Dat zijn de gevolgen als men *door grafelijken invloed*, arglistig het medelijden van vorstelijke personen weet op te wekken, zonder te bedenken, welken invloed die publiek gemaakte gift noodzakelijk op het katholieke volk hebben moet."

De heer Salvador heeft ons den volgenden brief toegezonden, dien wij wedervinden in de *Haarlemsche Courant:*

»*Haarlem*, 6 *Julij* 1853.

»Wel Edele Heeren!

»Bedrieg ik mij niet, dan werd weinig tijd geleden, bij het bespreken der jongste benoeming van Mr. W. H. van Voorst tot lid der Tweede Kamer, Mr. M. S. F. de Moraaz Imans, (Burgemeester van Heemstede en lid der Provinciale Staten van Noord-Holland), in een korrespondentie artikel van het dagblad *de Tijd*, als behoorende tot de liberale konstitutionnele partij aangewezen.

Een berigt der kiezersvereeniging *Eendragt*, voorkomende in de *Haarlemsche Courant* van heden, door Mr. M. S. F. de Moraaz Imans, als sekretaris met Jhr. J. P. Teding van Berkhout mede onderteekend, geeft met het oog op zoo vele geheime genootschappen, het regt, het tegendeel te veronderstellen. Deze Kiezersvereeniging, heeft zich kort geleden *à la sourdine*, zonder openbare oproeping gevestigd en tot op heden is van hare beginselen niets anders bekend gemaakt als het Art. 3, dat maar al te zeer van eenen geest van *eenzijdigheid, uitsluiting* en *onverdraagzaamheid* getuigt en den geest van onze Grondwet »*de publieke zaak wil publiek behandeld worden*" geheel ter zijde stelt.

»Mr. M. S. F. de Moraaz Imans is tevens te Heemstede woonachtig en bezit hier in de stad, waar Z. Ed. zich met Gemeenteverkiezingen schijnt te willen inlaten, geen kiesregt.

»De heer Jhr. J. P. Teding van Berkhout, het afgetreden lid der Gedeputeerde Staten van Noord-Holland is algemeen als een voorstander van het *oude behoud* bekend. — Bij de Gemeenteverkiezingen van 1851, na de invoering der Gemeentewet, deed Z. H. W. Geb. niets tot bevordering van gematigd liberalismus en echte verdraagzaamheid.

»Gaarne breng ik uwe aandacht en die uwer lezers op het bovenstaande.

»Ik heb de eer te zijn, Wel Edele Heeren,

»Uw dienstv. dienaar,

»Jhr. M. SALVADOR.

»Aan de Redaktie van *de Tijd, Noord-Hollandsche Courant*, te Amsterdam."

Z. M. heeft ter vervanging van den em. hoogl. J. M. Schrant, tot gewoon hoogl. in de fak. van besp. wijsb. en lett. aan de hoogeschool te Leyden benoemd den heer M. de Vries, thans hoogl. in dezelfde fakulteit aan de hoogeschool te Groningen. Nog zijn benoemd: tot not. te Zaandam C. Hondius; tot ontv. der dir. bel. acc. te Leek en Marum J. F. Snethlage; te Beugen c. a. J. A. Kessels.

De stemgeregtigde deelhebbers in de Handelmaatschappij, behoorende tot het kieskollegie van Amsterdam, zijn tegen 22 Julij, des namiddags 1½ ure, opgeroepen, om zich in de raadkamer op het Stadhuis te vereenigen, ten einde over te gaan tot de vervulling van twee vakatures en benoeming van twee kommissarissen-plaatsvervangers.

De Provinciale Staten van Noord-Holland hebben tot lid der Eerste Kamer verkozen den heer F. van der Oudermeulen, in plaats van den heer van Foreest, die zijn ontslag als zoodanig heeft genomen.

'S HERTOGENBOSCH, 8 Julij. Nadat sedert gisteren de lucht ondragelijk drukkend was, pakten zich heden morgen, omstreeks 10 ure, dikke onweerswolken boven de stad te zamen; de wind stak op, eenige hagelsteenen vielen als de voorbode der nadere verwoesting; een verschrikkelijk onweder barstte los; onder aanhoudenden donder stroomde het water uit de wolken vergezeld van hagel en stukken ijs, zoo menigvuldig en zoo groot als bij menschengeheugen niet gezien zijn; hagel zoo groot als duiveneijeren, ijsstukken als kippeneijeren, vielen in schrikbarende menigte neder en verwoestten de glazen in al de ramen van de kerken en huizen, welke met het front in het noord-westen staan; de schade is aanmerkelijk, al de kleine in het lood gezette glazen van de eerwaardige Kathedrale Kerk van St. Jan naar den kant der Hinthamerstraat zijn verwoest. Met eene angstige gewaarwording betreedt men dien eerwaardigen tempel na deze verwoesting. Nagenoeg al de glasruiten in het front van het stadhuis, zoomede van de partikuliere gebouwen op de zijde van het stadhuis, zijn vernield, en zoo gaat het doorgaans tot aan de Vughter- en Hinthamerpoorten, terwijl de huizen aan de overzijde en de glazen van achteren werden getroffen; in de fabriek van de heeren Lutkie en Cranenburg alleen zijn ruim 400 ruiten aan stuk; geen glas genoeg is er voorhanden, om het verwoeste te herstellen, handen ontbreken om die herstelling te bewerkstelligen; doch het zijn hier maar gebroken glazen! De mare verspreidt zich op het oogenblik, dat het er buiten nog droeviger uitziet; voorloopig vernemt men, dat te Vught niet alleen al de te veld staande vruchten zijn vernield, maar zelfs wordt verzekerd, dat behalve de glazen eene menigte dakpannen zijn aan stukken gehageld. Dit vreeselijk onweder heeft zich in eene regte lijn door van de zijde van Utrecht over deze stad bewogen; met de grootste bezorgdheid worden tijdingen van het platte land te gemoet gezien; voorloopig loopt het gerucht, dat ook te Vlijmen de schade aanmerkelijk is.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 7 Julij. Den 20 a. s. zal voor de korrektionele policie het proces dienen in zake *het roode komplot*. Men had daarmede het plan bedoeld om HH. MM. in het Hippodrome of te St. Cloud te vermoorden, welke ontdekking tot zoo vele arrestatiën heeft geleid.

— De berigten nopens den stand van den oogst in de departementen beginnen geruststellender te luiden. In het departement Allier zijn de granen en het voeder goed geslaagd en bloeit de wijnstok naar wensch. In Puy de Dôme beloven alle graansoorten een zeer overvloedigen oogst. In de departementen Sarthe en Loire Inférieure is het niet minder gunstig gesteld.

— Een partikulier schrijven uit Konstantinopel van 25 Junij doet zien, dat men aldaar niet zoo zeker is van het behoud van den vrede als in Europa, en groote bezwaren meent te vinden in eene minnelijke schikking. Men merke echter op, dat op genoemden dag te Konstantinopel nog niet bekend was, welke bedoelingen Frankrijk en Engeland, ten opzigte van de bezetting der Donau-vorstendommen hadden openbaar gemaakt.

— Aangaande den toestand der krenten zijn de berigten uiteenloopend. Te Patras en op Cephalonië hoopt men op een voordeeligen oogst; op Zante neemt de ziekte steeds toe.

ENGELAND.

LONDEN, 6 Julij ('s avonds). In de zitting van het Huis der Gemeenten van gisteren heeft Lord John Russell verklaard, dat hij het voorstel zou doen, om nog in het tegenwoordige zittingjaar de bill betreffende de opvoeding ten tweede male te lezen. Eene formele beslissing omtrent deze quæstie verlangde hij echter dit jaar niet.

— Lord Palmerston heeft verklaard, dat hij voornemens was eene bill in te dienen, waarin bepaald zou worden, dat geene kinderen vóór 6 ure 's morgens en na 6 ure 's avonds, in de fabricken mogen werken.

— Bij de verkiezing in het graafschap Clare (Ierland) zijn de twee liberale kandidaten, de heer M. O'Brien en Sir Fitzgerald verkozen. De strijd was zeer hevig tusschen deze en de toriepartij.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 8 Julij. Men schrijft uit Freiburg, dat de besturen der kantonnale politie, bij eene aanschrijving van den 26 Junij jl., aan de hoofden en leiders der konservatieve partij heeft doen aanzeggen, dat zij verantwoordelijk geacht zouden worden voor alle onlusten en revolutionnaire aanslagen, die voortaan in het kanton mogten plaats grijpen.

— Men schrijft uit Frankfort: In onze politieke kringen wil men weten, dat, ingeval het tot eenen oorlog tusschen de westelijke zeemogendheden en Rusland mogt komen, de Deensche regering willens is, om de Sond voor eerstgenoemden te sluiten. (?) Zulks liet zich ook wel verwachten, sedert Rusland de erfopvolging in Denemarken naar zijn wensch geregeld ziet, en als het ware reeds in de Sond heeft post gevat.

WEENEN, 5 Julij. Er is alhier eene diskontobank opgerigt met een kapitaal van 10.000.000 florijnen, met het doel, om voorschotten te doen aan Oostenrijksche handelaren en fabriekanten.

— De komeet, onlangs te Göttingen ontdekt, werd in den nacht van den 30 Junij te Marburg waargenomen. De aldaar voortgezette waarnemingen luiden, dat dezelve, na verloop van eenigen tijd voor het bloote oog zal zigtbaar worden.

— Men schrijft uit Konstantinopel aan de A. A. Z.:

„Het onlangs uitgevaardigd bevelschrift der Porte waarbij de aloude voorregten der onderscheiden Christelijke kerkgenootschappen worden bevestigd, heeft de Grieken en overige Christenen geenszins voldaan, maar integendeel wantrouwen en ontevredenheid verwekt. Desniettemin wenschte de Porte daarvoor van de onderscheiden kerkgemeenten schriftelijke dankbetuigingen te ontvangen, ten einde hiervan bij gelegenheid gebruik te kunnen maken. Die gemeenten moesten alzoo, hetzij goed- of kwaadschiks, verklaringen van erkentelijkheid opmaken en aan de Porte doen toekomen. Intusschen moet het adres, hetwelk door den Griekschen patriarch ingediend werd, slechts acht onderteekeningen geteld hebben.

„In dat bevelschrift is het voorregt der wereldlijke regtspraak, die tot nog toe door de Patriarchen in zekere mate over hunne geloofsgenooten uitgeoefend werd, niet vermeld en derhalve ook niet bekrachtigd geworden. Het bevelschrift spreekt uitdrukkelijk alleen van *geestelijke voorregten*. Hieruit word met reden afgeleid dat de Porte voornemens is, na eeniger tijd die wereldlijke regtspraak der Patriarchen af te schaffen, en ook de Christenen geheel onder de Turksche regtspraak te stellen. Immers, in het *Journal de Constantinople* wordt reeds sedert jaren beweerd dat die bijzondere regtspraak thans moet ophouden, daar Turkije de onderscheidenheid afgelegd heeft en door de invoering der Tanzimat-verordening en andere hervormingen een hoogst beschaafd land is geworden. De vermelding behoorde zich, volgens dat blad, in Turkije evenzeer als in alle andere beschaafde landen aan de regtbanken des lands te onderwerpen. Tegen deze bewering zou niets in te brengen zijn, zoo de onderstelling juist ware: maar de Turksche beschaving is nog slechts een klank. Hiervan kan men in de hoofdstad talrijke bewijzen zien; en in de provinciën is het natuurlijk nog veel erger gesteld. Zoo spreekt het bovengenoemde officieele orgaan der Turksche regering van eenige wanordelijkheden, die de opgeroepen landweer in de omstreek van Brussa gepleegd had, maar waarvoor hij terstond door den Pacha van Brussa streng werd gestraft. En waarin bestonden die wanordelijkheden? Die wakkere verdedigers des vaderlands hebben, om te beginnen, verscheiden Grieken te Brussa wreed mishandeld en hun onder anderen ooren en neus afgesneden; hetwelk geschied zijnde, de daders of eenigen van hen, door den Pacha voor een paar dagen in arrest gezonden zijn. Zelfs schijnt, zoolang de Islam staatswet blijft, de invoering van gelijke wetten en regten voor de geloovige en de ongeloovige onderdanen onmogelijk.

„Wordt alzoo aan de Patriarchen de wereldlijke regtspraak ontnomen, dan is de toestand der Christenen door het nieuwe grootheerlijk bevelschrift niet verbeterd, maar slechter geworden. Hiertegen te waken, is een pligt der Christenmogendheden, welks vervulling zij niet aan Rusland alleen mogen overlaten."

BELGIE.

BRUSSEL, 8 Julij. De *Emancipation* berigt uit Parijs: Wederom is de overheid op het spoor gekomen van eene revolutionnaire zamenzwering. Het blijkt op nieuw dat de voorstanders der regeringloosheid hunne verfoeijelijke plannen niet opgeven, maar alleen wijzigen. Gisteren avond woonden de Keizer en de Keizerin eene voorstelling in een der groote schouwburgen bij. Tegen tien ure bemerkte men eene buitengewone beweging in de schouwburgzaal en daarbuiten in de naburige straten. Door eene schare politie-agenten werden verscheiden personen in hechtenis genomen, die in het bezit van verborgen wapentuig bevonden werden. Men zegt dat het getal gearresteerden omstreeks 60 bedraagt. Nog in den nacht zijn zij verhoord, waarop eenige van hen weder op vrije voeten gesteld zijn. Terstond na de ontdekking van den aanslag werden vele maatregelen genomen voor de veiligheid van den Keizer en de Keizerin bij hunnen terugkeer naar het zomerverblijf te St. Cloud. Verscheidene detachementen paardevolk omringden het keizerlijk rijtuig en vergezelden het met ontbloote en voorwaarts gerigte sabels. Zij hielden de menigte op een grooten afstand van het rijtuig. Toen Hunne Majesteiten den schouwburg verlieten, was het bijna een half uur na middernacht, terwijl de tooneelvoorstelling reeds een uur vroeger afgeloopen was. Het tooneelgebouw verlatende, reed het keizerlijk rijtuig met grooten spoed; de Keizer, altijd bedaard en onverschrokken, beval minder snel te rijden; door de omstanders is gehoord dat hij gelastte de paarden stapvoets te doen gaan."

— Het geregtelijk onderzoek van de zaak der personen die eenige weken geleden te Parijs in hechtenis genomen werden als verdacht van misdrijven van politieken aard, heeft grond opgeleverd tot verdere regtsvervolging, doch slechts wegens misdrijven van minder zwaarwigtigen aard, zullende den 20sten dezer het republikeinsgezinde, en vervolgens het legitimistische gedeelte van de verdachte personen voor de Parijsche regtbank van korrektionele politie te regt staan.

— De heer van Sonsbeeck, oud-minister van buitenl. zaken in de Nederlanden, is gisteren avond van Rotterdam te Antwerpen aangekomen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 9 Julij.

GETROUWD (7 Julij): H. L. Claus met C. E. Hartmann. J. C. Ziegeler, van Oegstgeest met D. Rodenberg.

BEVALLEN (7 Julij): C. H. Otie, geb. Haverkamp, Z. — (8 Julij): W. L. C. Weslkirch, geb. Kellner, D.

OVERLEDEN (6 Julij): O. Veenendaal, 55 j. H. J. Snelten, 56 j. — (7 Julij): J. Groot, 22 j.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 8 Julij. Belg. leen. 2½ pc. 55½; 1840/1842 4½ pc. 97½; 1848, —; Spanje 1—3 pc. 22⅛; Binnenl. 3 pc. 42½; Romeinen 5 pc. —; Oostenrijk Metalliek 5 pc. 84⅞.

PARIJS, 8 Julij. Fransche 3 pc. 76,65; id. 4½ pc. 102,—; Bank-Aktien 2700,—; Belg. 1840/42, 5 pc. —; 4½ pc. —; 2½ pc. —; Napels 5 pc. —,—; Spanje 1—3 pc. 22⅛; Buitenl. 3 pc. —; Binnenl. 3 pc. 41⅝; Holl. 2½ pc. —; Piemont 5 pc. 98,50; Portugal 4 pc. —; Romeinen 5 pc. 99½; Rusland 4½ pc. 98¾; Metall. 5 pc. 86½.

LONDEN, 8 Julij. Cons. kont. 97⅞ a —; op tijd 97⅞ a —; Braz. 99½ a 100½ 1829/39 — a —; 1852 98½ a 99½; Den. 3 pc. —½ a —; 5 pc. — a —; Eenad. 5⅜ a 5⅝; Gren. 21½ a —; Uitgest. 9¼ a 9¾; Mexiko Nieuwe 26⅛ a —; Peru 4½ pc. N° 83 a 86; Uitgest. 56 a 60; Rusl. 1822 5 pc. 117 a —; (N.) 4½ pc. 100 a 101; Portugal 5 pc. — a —; 4 pc. 40¾ a —; 3 pc. — a —; Spanje 1 pc. 22½ a 22¾; 3 pc. 46 a 46½; Coupon Certif. — a —; Sardinie —; Hollandsche 2½ pc. 63½ a —; id. 4 pc. 96 a —; Ardoin —; Venez. 38½ a —; Uitg. 15½ a —; Wissel op Amsterdam f 11,91½; Grieken 1824 8½ a 9½; 1825 —.

WEENEN, 8 Julij. Met. 4½ pc. —; id. 5 pc. 94½; Bank-Actien 1408; Wissel op Londen 10.49; Zilver 10½.

HAMBURG, 7 Julij. Rus. Cert. 5 pc. 102½; Oost. Met. 5 pc. 92½; Spanje 1—3 pc. 21; Binnenl. 3 pc. 39⅜.

FRANKFORT, 8 Julij. Met. 5 pc. 84⅞; A. 5 pc. 84⅞; 2½ pc. 43½; Bank-Actien 1585; Darmst. Loten fl. 50 99¾; id. fl. 25 31¼; Badensche Loten fl. 50, 70½; id. fl. 35, 39½; Nassausche fl. 25, 28 13/16; Holl. 2½ pc. 62⅞, id. 4 pc. 95; Sardinische 41; Wissel op Weenen 108½.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	f 56 7/16		Livorno	2/m.	f 39½
„	zigt	„ 56 13/16		Napels	„	„ 81⅝
Bordeaux	2/m.	„ 56		Petersburg	„	„ 1,86
„	½/m.	„ 56¼		Weenen	6/w.	„ 31⅞
Madrid	3/m.	„ 245		Augsburg	„	„ 35⅜
Cadix	„	„ 245		Frankfort	„	„ 99
Seville	„	„ 242		Hamburg	2/m.	„ 35 3/16
Bilbao	„	„ 243		„	zigt	„ 35⅝
Lissabon	„	„ 41½		Londen	2/m	„ 11,75
Porto	„	„ 41½		„	zigt	„ 11,80
Genua	2/m.	„ 46⅝		Rotterdam	„	½

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

Fondsen		8 JULIJ 4½ u. gebl.	9 JULIJ 4 u.	a	gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à 2½ pCt.		63 3/16	63¼	63⅜	63⅜
Dito Dito	3	76¼	76¼	76⅜	76⅜
Dito Dito	4	93 13/16	94 3/16	94¼	94¼
O. I. Leening 1844	4	93¼			
Amortis. Syndic.	3½		93¾		
Handel-Maatschappij	4½	128½			
Aand. Rijn-Spoorweg.		103			
Aand. Holl. S. M.					
Obligatien					
BELGIE, Obligatien 1844					
Cert. bij de Belg. Bank.	2½				
Dito bij Rotsch. en Volksv.		52 9/16	52⅝		
FRANKRIJK, Obligatien	3				
SPANJE Nieuwe	1	22 11/16	22 11/16	22¾	
Dito	3	47 7/16	47⅜	47 7/16	
Dito Binnenl. à 6/m.		42 9/16	42⅝	42 11/16	
Coup. Bewijzen		5⅞			
Amortisable Schuld					
PORTUGAL te Londen	5	39	39½	39⅞	
Dito Dito	4	36 7/16	36⅝	37⅛	36⅞
RUSL. bij *Hope* 1798 en 1816	5	109	108⅞		
Dito Dito 1828 en 1829		108			
Cert. bij d°. 1831 en 1833		98			
Dito	4½	100			
Dito bij *Hope*	4	93⅛			
Dito bij *Stieglitz en C°.*		92	92		
Dito bij id. 5de Serie	4				
Cert. te Hamburg	5				
Inschrijving in Assignat.	6	73⅞	74⅛		
Cert. van dito		75⅛	75⅛		
POLEN, Certifikaten	4	85⅝	85¼		
Dito Aand. à fl. 500		160¾			
Dito met Lot. 300					
AMERIKA, Bank-Actiën					
PRUISSEN, Aand. met Lot. R. 50 f					
OOSTENRIJK, Metalliek	5 pCt.	84⅛	84¼	84 13/16	
Dito 1847	2½	42⅛	42⅛		
Dito 1851	2½	42	42¼	42½	
Dito 1849	5	94	94¼	94½	94½
Ween. Bank bij *Goll en C°.*					
Dito	4	70¾	71		
Letter B	5	94	94¼	94½	94½
Aand. met Loting fl. 500	f				
Nieuwe dito 250					
NAPELS, Cert. *Lam. en Bouwer* 5 pCt.					
BRAZILIE te Londen 1824	5				
Dito Leening 1843	5				
Dito £ 200					
PERU	5½	80¾	80⅛		
MEXICO Nieuwe	3	26¼			
VENEZUELA à £ 100	3½				
GRENADA à £ 100	2	21¼			
Dito Uitgestelde		9 7/16			
ECUADOR à £ 100		4 1/16	4 1/16		

Louisiana 5 pCt. 100¾.

Onze fondsenmarkt was heden bij tamelijk veel affaire, willig gestemd, zonder dat van eene der genoteerde effekten de variatie eenige afzonderlijke vermelding verdient, uitgezonderd Portug., welke aanmerkelijk gerezen zijn.

Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt., Prolongatie 2½ pCt. Diskonto 2 pCt.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 9 Julij.

OVERZIGT DER WEEK.

KOFFIJ. Al wederom valt hierin weinig te vermelden. De omzettingen blijven onbelangrijk en tot de bestaande prijzen kan men zeer gemakkelijk koopen.

THEE. Minder gewild met zeer weinig omgang. De taxatie voor de veiling der Lading *Whampoa* op 14 dezer te Rotterdam is als volgt: *Congo* zeer ordinair en ordinair 80 a 85 cs.; redelijk tot vrij goed 85 a 90 cs.; goed 90 a 95 cs.; zeer goed 100 a 110 cs.; zeer goed geurig 110 a 115 cs. a zeer goed zwaar en geurig 125 a 130 cs. — *Souchon*, ordinair wat stik 85 a 90 cs.; vrij goed 90 a 95 cs. *Flowery Pecco*, vrij goed redelijk grijs 115 a 120 cs.; goed en vrij goed grijs 125 a 130 cs.; goed en goed grijs 130 a 140 cs. *Twankay*, redelijk 85 a 90 cs. — Te Rotterdam zijn op nieuw aangevoerd 4069/4 en 1059/8 kisten diverse soorten *Chinesche Thee*, hoofdzakelijk *Congo*.

TABAK. De *Noord-Amerikaansche* soorten zijn niet alleen zeer vast, maar worden zelfs hooger gehouden. De omzettingen uit de eerste hand hebben deze week bedragen 90 vaten *Kentucky* en 6 vaten *Virginie* tot vrij stijve prijzen; terwijl er in de volgende week nog eenige partijtjes *Marijland* der lading *Isabella Jones*, aan de markt verwacht worden. — Van *Sigaren-Tabak* blijft de handel in de tweede hand tot vaste prijzen geregeld doorgaan.

SUIKER. *Ruwe.* Uit de verkoop eergisteren in veiling gehouden van 1168 vaten *Surinaamsch* zoude men moeten opmaken, dat de stemming voor dit artikel, vooral voor de bruine soorten, iets verbeterd is, als zijnde dezelve van f 22¾ tot f 27, zijnde f ½ a f 1 boven taxatie, vrij koulant afgeloopen. Van Java soorten valt niets bijzonders te vermelden, als de verkoop van 853 kanassers N°. 9, zeilende tot f 2 onder de middelprijzen der laatste Mei-veiling. — De kwaliteiten der tegen 19 dezer bij de N. H. M. alhier in veiling gebragte 68677 kranj. *Java*, bestaan als volgt: N° 6 201 stuks; N° 7 928 st.; N° 8 2887 st.; blond N° 9 5695 st.; N° 10 5695 st.; N° 11 1664 st.; grijs N° 12 5585 st.; N° 13 3583 st.; half wit N° 14 4501 st.; N° 15 5160 st.; wit N° 16 11974 st.; N° 17 17330 stuks; N° 18 3312 stuks; N° 19 145 stuks; alsmede 3560 st. beschadigd. — *Geraffineerd* voor uitvoer zeer stil; alleen zijn er maar kleine partijtjes *Crushed* voor uitvoer tot de vorige prijzen omgezet. *Kandij* blijft gevraagd en komt weinig voor. In *Konsumtie* is geene prijsverandering te vermelden.

SPECERIJEN onveranderd, echter prijshoudend.

Gedroogde Fruiten. *Krenten* in eene willige stemming en mooije kwaliteit van 1851 er niet onder *f* 45 te koop, mindere *f* 38 a 40. — *Rozijn* goed gestemd; grof *Smirna* houdt men ferm op *f* 20. *Nieuw Samos f* 13 a 13½. jarig *f* 11½ a 12. — In veiling tegen 14 dezer: 400 vaten *Rozijn.*

Rijst. Is voor export veel gevraagd, bijzonder in *Gep. Arracan* tot *f* 7¼ en *Gep. Tafel* tot *f* 11 a 11½, waarin belangrijke omzettingen hebben plaats gevonden.

Verfwaren. *Indigo.* 10 kisten *Java* vonden tot volle prijzen nemers; indien de houders slechts de minste geneigdheid toonden om iets van hunne vorderingen te laten vallen, zouden de omzettingen van meer belang geweest zijn — *Cochenille.* Niets in gepasseerd doch prijzen vast. — *Verfhouten. Campeche* zoo *Spaansch* als *St. Domingo* onveranderd; het laatste niet onder *f* 3¾ te koop. — Van *Geelhout* zijn 120 Ton mooi *Savanilla* te Rotterdam aangevoerd en voor hier tot onbekende prijs afgedaan. 60 Ton alhier onlangs aangevoerd zoude tot *f* ¾ 1ste hand te koop zijn, misschien iets daaronder. — *Quercitron. Philadelphia* bij gerijf met *f* 5¾ betaald en nog zoo te koop. — Van Baltimore zijn ca. 1300 balen aangevoerd, de helft daarvan is iets boven *f* 7 verkocht. — *Harst* 150 vaatjes *Bruin* zijn met *f* 3 betaald en alzoo nog te koop; zeilende bij groote partij kwam men welligt tot eene fractie lager te regt. — Voor helder *Geel* en *Wit* blijft in de prijzen van *f* 3½ a *f* 5¼ steeds kleine vraag bestaan en gaat alzoo bij gerijf af — *Terpentijn-Olij.* 100 vaatjes *Amerikaansche* zijn met *f* 24½ betaald; *Bayonsche* wordt op *f* 25 gehouden. — *Divi Divi* Niets in gepasseerd. — *Zwavel.* Geheel onveranderd; 65 Ton eerste soort *ruwe* zijn aangevoerd, zoo mede 174 kistjes *Geraffineerd*, welke spoedig ter markt zullen komen. — *Lood.* Blijft gedrukt, 100 blokken zijn met *f* 12¾ betaald. — *Meekrop.* Blijft gevraagd en prijzen zeer vast.

Sterke Dranken. *Genever* 100 °/₀ eerste soort *f* 22; tweede soort *f* 21. — *Moutwijn* 91 °/₀ *f* 18 per Vat a kont.

Metalen. *Banka-Tin* blijft op *f* 68 — Van *ruw Koper* is een partijtje *Paschkoff* tot *f* 72 afgegeven.

Was. *Inlandsch geel* bijna geheel opgeruimd. — Honig *Havana* tot *f* 18½ E. verkrijgbaar. Tot dezelfde prijs is eene eerstehands partij afgesloten.

Vetwaren *Talk* en *Smeer* blijft zeer gevraagd en zijn koulant te verkoopen. — *Petersburger gele Kaarsen f* 31 a *f* 32 met weinig voorraad. — *Amsterdamsch Smeer f* 31, *Inlandsch f* 30; *Buitenlandsch f* 30 a 30½. — *Talk-Olij f* 33. *Patent-Olij f* 37½ a kontant. *Palm-Olij.* Prima kwaliteit wordt nu op *f* 22, gehouden. — *Traan.* Met weinig handel *Robben f* 37 E.; *Archangel bruine f* 30; *Berger bruine f* 44; *blank f* 54. — *Rondvisch f* 8½; *Leng f* 13 a 19. — *Noordvisch* in droogzout *f* 19, in pekel *f* 17 — *Ansjovisch* wordt door de inzouters nog altijd hoog gehouden, zoo dat hierin weinig handel voor uitvoer heeft plaats gehad.

ROTTERDAM, 8 Julij. Heden zijn verkocht 32 vaten Marijland Tabak, per *Flora Macdonald.*

GRAANMARKT.

MIDDELBURG, 7 Julij Tarwe, puike Nieuwe Zeeuwsche *f* 9,50 a 8,75, mindere soorten *f* 8,50 a 9; puike jarige Walchersche *f* 11,25, puike Walchersche Nieuwe *f* 10,75 tot 11, puike dito *f* 10 a 10,50, enkeld *f* 10,75 naar kwaliteit, gewone soorten *f* 9 a 9,50, mindere dito *f* 8,50 a 8,25 naar deugd. — Rogge *f* 7,50. — Gerst. Winter *f* 6, Zomer *f* 5,40 a 5,60. — Een enkeld klusje Paardeboonen *f* 7. — Erwten. Kleine Groene *f* 8,75 a 9; groote dito *f* 9,50 a 10. — Na Beurstijd is puike jar. Walch. Tarwe tot *f* 11 de Mud verkocht

---

ANTWERPEN, 8 Julij. *Granen.* Stil.

Huiden. Er zijn gedaan 11,000 dr. Buenos-Ayres en Montevideo tot zeer ferme prijzen.

Tobak. Er zijn gedaan 51 b. Cuba.

LONDEN, 7 Julij. *Ruwe Suiker. Vreemde.* Met meer aanvoer en beperkte vraag. *Geraffineerd.* In Gestampte gaat weinig om zonder verlaging van prijs.

Koffij. Plantage weinig gezocht en flaauw gesouteneerd.

Thee. Weinig gevraagd, met neiging tot daling.

Rijst. Ferm. 860 z. Calcutta zijn gehouden op 12 s. voor goed middel.

Krenten. Heden is betaald 105 s. voor 1e kwal. in kisten naar Australie.

LIVERPOOL, 7 Julij. De markt is ferm, zonder prijsverandering. Verkoop 6000 b.

BORDEAUX, 7 Julij. *Voorloop.* De 3/6 blijft staan op 123 fr.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 8 Julij. H. F. Zeijlstra, Anna Maria Henriette, Batavia. - C. F. Beck, Phoebus, Melbourne. - J. Hilbrands, Anna, Suriname. - R. L. Schaap, Maria Johanna, id - J. J. Goeter, de Snelheid, Messina.

HELVOET, 8 Julij. E. van Duijm, Schelde, Batavia. - L. W. [illegible], Mary, New-York.

CARGA-LIJSTEN.

AMSTERDAM.

[illegible] PASSAROEANG, Nieuw-Lekkerland, Hoffman, [illegible] Koffij, 2002 k. Suiker, 776 sch. Tin, 2447 boss. [illegible], N. H. M.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM [illegible] in lading naar:

Keulen	H. Heggeman, de Hoop.
„	J. Krettenberg, [illegible]
Heilbron	G. Heus, Janus.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Ludwigshaven	J. M. Brinneijer, Aeolus.
Dusseldorp & Neus	J. Hulbes, Niederrein N°. 5.
Frankf., Cobleutz en Manheim	E. Anderbrugge, Frankf. N°. 15.
Manheim	A. Bauduin, Urania.

Rijnhoogte — Arnhem 8 Julij 8 el 99 duim.
Keulen 7 „ 17 vt. 0 „

ADVERTENTIEN.

Vijf-en-Twintigjarige Echtvereeniging
VAN
J. WOUTERS
EN
J. SNORN.

Arnhem, 9 Julij 1853.
Eenige kennisgeving. (3049)

(3030) Heden beviel vrij voorspoedig van eene welgeschapene *DOCHTER*, C. E. MEIJKNECHT, geliefde Echtgenoote van A. STOFFELS.

Amsterdam, 9 Julij 1853.

(3048) Heden overleed voorzien van de H. Sacramenten in den ouderdom van ruim 25 jaren, de Wel-Ed. Heer J. B. A. BERGMAN, Ss. Theol. Stud. in het Seminarie te Warmond, veel geliefde eenige Zoon van

Warmond, 8 Julij 1853. J. G. BERGMAN. M. T. RABEN.

Algemeene kennisgeving.

Dr. LANGS ALGEMEEN VOLKSGENEESMIDDEL.

De Geneeskracht dezer Pillen is sedert meer dan eene halve eeuw bewezen en wordt door legale getuigenissen van Doctoren en leeken bevestigd.

Bij een doelmatig gebruik **STAAT ALGEHEELE GENEZING VAST** in de volgende ziekten:

Maagkramp, afwisselende heete en koude Koortsen, Pijn in de Leden, Podagra, Klierziekte, Waterzucht, Geelzucht, Duizelingen, Aambeijen, Hypochondrie, Zinkingstoffen, Verzweringen, Oogontstekingen, Huidziekten van allen aard, Buikloop, Pokken, Mazelen en Roodvonk, Griep, St. Vitus Dans, Braakloop en nog andere Ziekten, die beter in het Boekje dan hier opgesomd kunnen worden. Tegen *Podagra*, Stijfte in de Leden en *Verlammingen* zijn zij met bijzonder goed gevolg gebruikt.

Dr. Mathias Lang was een uitstekend en Menschlievend Geneesheer in Beijeren, waar hij in het begin dezer eeuw leefde en eene uitgebreide praktijk had. Zijn *Algemeen Volksgeneesmiddel* verwierf zich daar zulk een roem, dat ook andere Geneesheeren zich gaarne daarvan bedienden en nu nog, nadat vijftig jaren verloopen zijn, worden zijne Pillen door verscheiden Doctoren voorgeschreven.

Een boekje van 69 bladzijden, waarin veel lezenswaardigs, wordt in het Verkoophuis en meest al de Dépôts van hetzelve voor 5 c. verkocht. (3051

DE PILLEN VAN HOLLOWAY *hebben eene leverkwaal genezen van den hevigsten aard.*

De heer Thomas Clark te Lake George in Nieuw Zuid-Walis, was sedert onderscheidene jaren lijdende aan eene leverkwaal. Zijne geneesheeren, na alle hunne kunst aan hem beproefd te hebben, verklaarden dat zijn toestand hopeloos was, en men zag binnen kort zijnen dood te gemoet. Toen gaf een zijner vrienden hem den raad, de pillen van Holloway te gebruiken, hem verzekerende dat hij iemand kende, die door dezelve van deze ziekte genezen was. Hij volgde dien raad, bespeurde dadelijk eene verbetering van zijnen toestand, en herstelde korten tijd daarna geheel.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt:

Doosjes Pillen à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3.30, *f* 7.75: *f* 15.50, *f* 23,50.

Potjes Zalf à *f* 0.90, *f* 2.10, *f* 3,30, *f* 8.15, *f* 15.90, *f* 23.90.

Zijn op franco aanvragen à contant te bekomen bij B. Adama, Apotheker, Heerengracht hoek Utrechtschestraat, N°. 22 te *Amsterdam*, bij A. P. Milius te *Utrecht*, en bij [illegible] hoofd-depothouder te *'s Bosch*, alsmede te *Londen*, Strand 244, *Holloway's Etablissement.* (2748)

(3042) Bij J. G. MEIJER te Arnhem, is van de pers gekomen, en bij de voornaamste Boekh. in de grootere steden verkrijgbaar:

WETSONTWERP (met *Memorie v. Toelichting*) *tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen.* Prijs . . . . *f* 0 15.

Gemakshalve is in deze uitgaaf elk Art. van het Ontwerp onmiddelijk gevolgd door het desbetreffend Art. der Mem. v. Toel.

Verkrijgbaar in den Boekhandel van C. L. VAN LANGENHUYSEN, voor den verminderden prijs, zoo als daarbij wordt vermeld:

CAUSERIES LITTERAIRES et morales sur quelques célébrités Epistolaires, gewone prijs fr. 1.75 *f* 0.70.

INSTRUCTIONS PASTORALES sur les Épitres de tous les Dimanches et fêtes de l'année et de tous les jours de carême par le rev. M. Raquin, 2 vol. gewone prijs fr. 3.50 voor . . . . *f* 1 35

SOUVENIR DU PENSIONNAT. In plaats van 1 fr. 25 *f* 0 50

METHODE-PRATIQUE pour faire le Catéchisme adaptée à l'Explication des premières Leçons du Catechisme de Belley, 2 vol. in 12°. In plaats van 3 fr. 75 c. *f* 1.45

HISTOIRE civile et religieuse de la Colombe depuis les temps les plus reculés jusqu'a nos jours par Felix Bogaerts, vignettes par Witkamp. In plaats van 1 fr. *f* 0.40

OEUVRES COMPLÈTES de Félix Bogaerts, 1 gr. vol. en 2 col. In plaats van 4 fr. . . . . *f* 1.55

LE CHRÉTIEN SANCTIFIÉ par de pieux exercices, par M. l'abbé Lasausse fr 1 00 . . . . . . *f* 0.40.

MÉDITATIONS sur la vie de Jésus Christ, par le vén. père Nicolas Lancicius de la compagnie de Jésus, 2 vol. in plaats van *f* 1.50 . . . . . . *f* 1.10

VIES DES PÈRES, DES MARTYRS et autres principaux saints, d'Alban Butler, Nouvelle édition, entièrement revue et augmentée d'un grand nombre de notes et notices nouvelles 7 fort vol. gr. in 8° en 2 colonnes . . . . *f* 21.30.

MONITA AD PAROCHOS aliosque sacerdotes animarum curam habentes. Auctore J. C. Sartrler SS. Theol. Doct. et Prof. fr. 1 50 . . . . *f* 0 60

MÉDITATIONS sur l'Eucharistie, par M. l'abbé de la Bouillerie, fr. 1 00 . . . . *f* 0.40

BIOGRAPHIE UNIVERSELLE ou DICTIONNAIRE HISTORIQUE, par F. X. de Feller, 8 beaux vol. gr. in 8° en 2 col., de laatste en nieuwste editie, in plaats van *f* 28.00 . . . . . . *f* 25 00

DICTIONNAIRE DES PRÉDICATEURS, ou Choix des meilleurs Sermons prononcés par les Orateurs les plus distingués, 4 forts vol. gr. in 8°. en 2 colonnes. In plaats van 25 fr. . . . . . *f* 11.00.

MAXIMES SPIRITUELLES pour la conduite des âmes, par le R. P. Guilloré, 3 vol. gewone prijs fr. 3 75 voor . . . . *f* 1.45

SERMONS DE BEAUVAIS, 4 vol. gewone prijs fr. 4.00 voor . . . . *f* 1.55

SERMONS CHOISIS du P. le Jeune, 2 vol. gewone prijs fr. 2.00 voor . . . . *f* 0.80

LE VER RONGEUR DES SOCIÉTÉS MODERNES, ou le paganisme dans l'éducation, par l'abbé Gaume. In plaats van 90 [illegible] . . . . . *f* 0 40

DU PAPE, par le comte de Maistre, 1 gr. [illegible] *f* 0.80

MEMOIRES D'OUTRE TOMBE, par de Chateaubriand, 5 vol. in 8°. in plaats van 10 fr. . . . . *f* 3 80

DOCUMENTS HISTORIQUES, CRITIQUES, APOLOGÉTIQUES, concernant la compagnie de Jésus, in plaats van *f* 1.00 . . . . *f* 0.70

JOURNAL DES PRÉDICATEURS, de 4 eerste Jaargangen. . . . . *f* 16.00

Bij denzelven is van de pers gekomen en wordt met succes gedebiteerd:

DE HEILIGE VADER. Zijne zending en verdiensten, naar het Hoogduitsch van Dr. Theodor Scherer, door F. J. Funnekotter, Kath. Pr. . . . . *f* 1.20

REDENEN VAN MIJNE BEKEERING tot de Katholijke Kerk, van den Wel-Eerwaarden Heer Gordon . . . . *f* 0.60

GEEN PRIESTER, GEEN KERK. Naar het Engelsch, door S. J. R. . . . . . *f* 0 10

HET VOORGEBORGTE en andere Gedichten van J. A. Alberdingk Thijm, in 8°, gebonden in karton. Prijs . . . . *f* 1.60

GEERTRUIDA VAN OOSTEN, Geschiedenis van een Delftsch Begijntjen, uit de XIVe eeuw, door J. A. Alberdingk Thijm. Met 2 platen van Ed. Dujardin, in 't formaat van de werken van Conscience. Prijs *f* 0.50

Al deze werkjes zijn mede alom bij zijne correspondenten verkrijgbaar.

Boekhandelaren, welke van het Dorpspraatje nog exemplaren over hebben en die niet voor rekening verkiezen te behouden, worden vriendelijk verzocht die aan den Uitgever terug te zenden, als zijnde de Brochure bijna uitverkocht.

Te Amsterdam bij C. L. van Langenhuysen, Drukker en Uitgever.